

ALCOA NORWAY AS, AVD LISTA
Postboks 128
4552 Farsund

Oslo, 11. april 2025

Deres ref.:
PO-nummer 1212771

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/9687
2025.0024.miljodir

Saksbehandler:
Rune Aasheim

Rapport etter tilsyn 25.-27. mars 2025

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under et tilsyn hos Alcoa Norway AS, avdeling Lista (heretter kalt Alcoa Lista) (virksomhetsnummer: 974114011).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten har hatt ulovlige utslipp av olje fra en oljeutskiller i 2024
- Avvik 2: Virksomhetens tanklagring har enkelte mangler
- Avvik 3: Virksomhetens kart over lagret avfall har enkelte mangler

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Alcoa Lista må snarest rette opp avvikene. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvikene er rettet innen 1. juni 2025.

Dere må betale gebyr

Alcoa Lista må betale et gebyr på 207 900 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Rune Aasheim. Merk svaret med saksnummer 2025/821 og tilsynsnummer 2025.0024.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten har hatt ulovlige utslipp av olje fra en oljeutskiller i 2024

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

Tillatelse etter forurensningsloven for Alcoa Norway AS, avdeling Lista, punkt 2.2 "Plikt til å overholde grenseverdier" og punkt 3.1 "Utslippsbegrensninger"

Beskrivelse av krav

- Tillatelsen, punkt 2.2 inneholder krav om at alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstidene
- Tillatelsen, punkt 3.1, tabell 3.1 inneholder grenseverdier for utslipp til vann

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Alcoa Lista har ni oljeutskillere på området sitt. Det er i tillatelsen satt en grense på 20 mg/l olje i vannet som slippes ut av oljeutskillerne.

Virksomheten gjennomfører flere målinger pr. år av avløpsvann fra hver oljeutskiller. Måleresultatene viser at konsentrasjonene av olje overskred grensen i tillatelsen i målinger fra fem måneder i 2024 for en av oljeutskillerne. De høyeste konsentrasjonene ble målt i mai og november, henholdsvis 78 og 123 mg/l.

Alcoa Lista har utarbeidet to avvikrappporter som omhandler de forhøyede oljeutslippene, datert 29. august og 29. november 2024. Virksomheten har gjort undersøkelser for å avdekke årsaken til utslippene. I den siste avvikrappporten konkluderer virksomheten med at en skumdemper som de har brukt i en vaskemaskin i kokilleverkstedet, var årsaken til utslippet. Denne skumdemperen inneholder oljeholdige komponenter som er vannløselige, og som dermed trolig ikke stanses av oljeutskilleren. Skumdemperen er ikke fareklassifisert i henhold til CLP-forskriften.

Vaskevann fra vaskemaskinen har i 2025 ikke gått til avløp, men blitt samlet opp og lagret i påvente av klarlegging av årsakene til de forhøyede oljeutslippene. Virksomheten har fra mars 2025 tatt i bruk en annen skumdemper som virksomheten forventer ikke skal gi utslipp av oljeholdige komponenter.

Avvik 2: Virksomhetens tanklagring har enkelte mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 18-6 bokstav d "Teknisk tilstand og vedlikehold" og § 18-6 bokstav g "Merking av tanker/rør"

Beskrivelse av krav

Forurensningsforskriften § 18-6 bokstav d inneholder krav om at tankanlegget og de tekniske barrierene til enhver tid skal ha en tilfredsstillende tilstand for å forebygge forurensning. Det skal utarbeides kriterier for hva som regnes som tilfredsstillende teknisk tilstand. For å opprettholde en tilfredsstillende teknisk tilstand, skal det etableres og gjennomføres et forebyggende vedlikeholdsprogram for utstyr som kan påvirke fare for forurensning.

Forurensningsforskriften § 18-6 bokstav g inneholder krav om at tanker og rør skal merkes med innhold og annen relevant informasjon på godt synlige steder. Merkingen skal være tydelig og lett forståelig både for personell som arbeider i virksomheten og for eksternt beredskapspersonell.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Alcoa Lista har flere tanker for lagring av kjemikalier, drivstoff og farlig avfall, blant annet en tank på 2000 m³ som brukes til lagring av varm, flytende bek (CAS-nr. 65996-93-2). Under tilsynet ble det avdekket enkelte mangler ved virksomhetens tanklagring av bek.

Teknisk tilstand og akseptkriterier for akseptabel tilstand

Virksomheten gjennomførte i 2020 en kontroll av bektanken. Tanken ble ikke tømt og ble kontrollert utvendig. Deler av mantelen ble fjernet og tykkelsen på tanken ble målt utenfra i en rekke punkter i hele tankens høyde. Kontrollen ble gjennomført av et eksternt firma. Inspeksjonsrapporten viser at det ikke ble målt godstykkelse av topp og bunn i tanken. Den tekniske tilstanden på bunn og topp er dermed ikke dokumentert.

Virksomheten har heller ikke utarbeidet akseptkriterier for hva som er akseptabel tilstand på tanken.

Merking av tanker og rør

Tanken med bek har spor etter tidligere skilt/merker. Disse merkene er ikke lenger lesbare. Miljødirektoratet vurderer at bektanken mangler nødvendig merking. Det samme gjelder rør som går til og fra tanken.

Avvik 3: Virksomhetens kart over lagret avfall har enkelte mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

Tillatelse etter forurensningsloven for Alcoa Norway AS, avdeling Lista, punkt 9.2 "Håndtering av avfall"

Beskrivelse av krav

Tillatelsen, punkt 9.2 inneholder vilkår for virksomhetens håndtering av avfall. Det stilles blant annet krav om at virksomheten skal ha kart som viser hvor forskjellige typer avfall er lagret.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Alcoa Lista lagrer ordinært og farlig avfall på flere ulike områder. Virksomheten har utarbeidet et kart som viser hvor avfall lagres. Under tilsynet ble det klarlagt at følgende lagringsplasser for ordinært og farlig avfall ikke er avmerket på kartet:

- Tønner/fat med oljefiller og oljefiltre på kjøretøyverkstedet og kranverkstedet
- To tanker for spillolje utenfor kjøretøyverkstedet, en for motorolje og en for hydraulikkolje
- Lager med skrapjern mellom vanntårnet og brannøvingsfeltet

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at Alcoa Lista må betale et gebyr på 207 900 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 3 for flerdagstilsyn og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er fattet med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 29. januar 2025 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Alcoa Lista sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Tilsynet ble gjennomført som en revisjon. En revisjon er en systematisk kontroll av virksomhetens styringssystem. En revisjon omfatter gjennomgang av virksomhetens relevante dokumentasjon, intervjuer og verifikasjoner.

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Åpningsmøte: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner.
- Avsluttende møte: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

Fra Miljødirektoratet deltok:

- Rune Aasheim
- Trygve Helgerud

Fra Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet deltok Edda Bæk som observatør:

Kontaktperson hos Alcoa Lista:

- Nils Einar Saue

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Alcoa Norway AS, avdeling Lista ble kontrollert under tilsynet:

- Alcoa Norway AS, avdeling Lista, Farsund

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Utslipp til luft og vann, inkludert måleprogram
- Håndtering av avfall
- Tanklagring
- Kjemikalier
- Brannøvingsplass
- Klimatilpasning
- Internkontroll

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet, gitt 16. april 1970, sist endret 23. april 2024

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Måleprogram for Alcoa Lista
- Måleresultater for utslipp til luft og vann i 2024 og 2025
- Avviksrapporter for utslipp fra oljeutskiller, datert 29.08. og 29.11.2024
- Resultater fra ringtester i 2024
- Sikkerhetsdatablad: STHAMEX – class A
- Dokument: Miljøriskovurderinger, datert 24.05.2023
- Dokument: Risikovurdering akuttutslipp, datert 08.03.2024
- Dokument: Måling av utslipp fra anodegass filter, datert 14.05.2024
- Dokument: Farlig avfall, datert 02.04.2024
- Dokument: Overvåkning og måling, datert 05.03.2025
- Dokument: Miljøavvik, avviksgranskning, korrigerende og forebyggende tiltak, datert 11.02.2025

Del 4: Annen informasjon

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Henning Gøhtesen
seksjonsleder

Rune Aasheim
tilsynsleder

Kopi til:

- Farsund kommune
- Statsforvalteren i Agder

Vedlegg

Deltagere ved Miljødirektoratets revisjon ved Alcoa Norway AS, avdeling Lista 25.-27. mars 2025

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under åpningsmøtet, intervjuene og det avsluttende møtet.

Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Verksjef	X		X
Miljøleder	X	X	X
Laboratorieingeniør	X	X	X
Leder BHT, yrkeshygieniker og industrivernleder	X	X	X
Innkjøpssjef	X	X	X
Driftsansvarlig Infrastruktur	X	X	X
Driftsingeniør Massefabrikk	X	X	X
Lagerleder	X	X	X
Leder Gassrens	X	X	
Innkjøpssjef		X	
Støperisjef			X
Teknisk sjef			X